

Izšla razen nedelj in
proštev vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrti leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Ministerski svet.

Beograd, 5. jun. Včerajšnja seja ministrskega sveta je trajala od 16 do 21. Na tej seji se je končno-
ljavno določil način, kako se bo iz-
vršil sporazum z muslimani o rešitvi
agrarnega vprašanja v Bosni in
Hercegovini. Dr. Ninčič je podal
ostavko kot predsednik komisije za
trgovinska pogajanja z Italijo.
Ostavka se ni sprejela. V načelu se
je sprejel nov carinski tarif, s kate-
rim se zviša carina za veliko uvo-
znih predmetov, da se zaščiti naša
domača industrija. Te dni se odpe-
ljejo v Pariz kot delegati za repara-
cijsko komisijo ministra Kumanudi
in Velizar Janković ter g. Dragutin
Protić, da se reši vprašanje o od-
škodnini Srbiji. Srbija ima dobiti
šest milijonov zlatih mark kot pre-
dplačilo za odškodnino. Ni še rešeno,
kako se bo to izvedlo, ker Srbija ni
podpisala konvencije v Spaji. Mini-
stra Kumanudija bo zastopal minister
za šume in rude dr. Krizman, mini-
stra Jankovića pa minister za javna
dela Joca Jovanović, dokler se
končno-veljavno ne reši vprašanje
njegove ostavke. Sprejel se je tudi
predlog finančnega ministra o dra-
ginskih dokladah za uradništvo v
Srbiji in Črnigori, kakor ga je svo-
ječasno predlagal vendar s pristav-
kom, da se povišajo doklade vsem
uradnikom, ne samo onim s fakultet-
no izobrazbo.

Kupčijska pogodba z muslimani
se bo torej končno-veljavno pričela
izvrševati. Toda ustava vsled tega
še vseeno ni do sporazuma z vse-
mi meščanskimi strankami dovršena.
Kaj šele z delavskimi.

Drugo, kar je v zgorajšnjem tele-
gramu veliko bolj važno, je stavek,
ki pravi, da je ministerski svet spre-

jel nov carinski tarif, s katerim se
zviša carina za veliko uvoznih
predmetov, da se zaščiti naša doma-
ča industrija. To debelo laž in frazo
more verjeti edino kak bedak. Kajti
z zvišanjem uvozne carine se hoče
naša bankokracija zavarovati le
pred manjšimi dobički kakor jih ima
sedaj.

Ker je na svetovnem trgu danes
velika ponudba blaga in malo po-
vpraševanja po njem, padajo cene
blagu. Tako so danes cene vsem iz-
delkom na svetovnem trgu veliko
nižje — z ozirom na valuto — kot v
naši državi. Toda ker hočejo lastni-
ki raznih tovarov, predvsem slad-
kornih, ki so razne demokratske in
radikalne banke, si zasigurati da-
našnje ogromne dobičke, so zahteva-
li od svojih eksponentov, ki sede na
vladi, da v toliko zvišajo carino, da
ne bo uvoženo inozemsko blago v
naši državi cenejše, ko ista vrsta do-
mačega izvora. Iz tega sledi, da mi-
nistrski svet ni imel v mislih zaščito
domače industrije, nego le zaščito
svojih bank pred manjšim dobičkom.

Da to svojo trditve podpremo z
dokazi, navajamo po »Trgovskem
listu«, da se je vršil 26. m. m. občni
zbor osješke sladkorne tovarne, ki
nam podaja popolnoma drugo sliko
ko tnaš ministerski svet. — Čisti
dobiček te tovarne, ki izdeluje le
kristalni sladkor, znaša 4 milijone
21.299,09 kron. Dividenda se bo
izplačevala v višini 25 odstotkov.
Glavnica bo povišana od 10 na 25
milijonov kron in sicer tako, da se
vzame iz rezerve 10 milijonov K, za
5 milijonov kron pa bodo izdanih 10
tisoč novih delnic po 500 K.

Zato ne more naše trditve nihče
ovreči, niti kakšna nova »Obznanja.

Dijaške štipendije.

LDU, Beograd, 5. junija. Ministr-
stvo za prosveto je v sporazumu z
ostalimi ministri v pokrajinskih
vladami izdelalo načrt naredbe za
podporo dijakom, ki jih v inozem-
stvu vzdržuje država. Naredba se je
že predložila ministrskemu svetu. Po
tej novi naredbi bodo dobili podporo
v tujni samo oni dijaki, ki študirajo
na šolah, ki jih v naši državi ni. Dr-
žavno pomoč na domačih univerzah
pa dobe samo oni dijaki, katerih
starši plačujejo davek po cenzu. In
oni, ki bodo dokazali, da so revni.
Poleg tega vsebuje naredba tudi do-
ločbe glede obsega mesečnih štipen-
dij, ki bodo znašale 200 dinarjev me-
sečno in 300 dinarjev kot draginska
doklada. Poleg tega bodo dijaki do-
bili še posebne doklade za knjige in
šolske potrebščine. Dijakom se bo
podpora ustavila, če se bodo pre-
grešili proti predpisom v naredbi.

Namesto stavka, »če se bodo di-
jaki pregrešili proti predpisom v na-
redbi«, mora stati: Če ne bodo di-
jaki navadni volički vladajoče stran-
ke, se jim ustavi podpora.

Italija socijalizira.

LDU, Rim, 6. junija. Tajnik zve-
ze italijanskih kovinskih delavcev je
izjavil po pogovoru z ministrskim
predsednikom, da bo vlada izročila
zvezi strokovnih organizacij bene-
ski in napolski arzenal ter tri tvor-
nice za orožje, kjer bodo strokovne
organizacije v lastni upravi izdelova-
le poljedelske stroje in potrebščine
za železnice.

Če je ta vest resnična, bo Italija
prva država, ki bo izvedla socijal-
izacijo v petih tovarnah. V teh pod-
jetjih bodo prevzele upravo stro-
kovne organizacije, ki bodo na svojo
odgovornost gospodarile. Poročilo
pa ne pove, v kakšnem razmerju
bode nova uprava do države, kar je
za bistvenost socijalizacije prav po-
sebnost važno.

Stavka čehoslovaških kovinarjev.

LDU, Praga, 6. junija. Kakor po-
ročajo listi, je po 24urnih porajanjih
med komisijami delodajalcev in de-
lavcev v kovinski industriji prišlo
do sporazuma. Delavci začno sedaj
z delom v polnem obsegu.

Iz Gornje Šlezije.

Opole, 6. junija. Bojevanje poljskih
vstašev se je na velikem delu po njih zase-

dene črte nadaljevalo tudi vso noč in da-
nes. V okrožju Kozle so poizkusili prodreti
proti Kozlu, krajna samoobramba pa jih je
zavrnula. Nemškimi branitelji se je posre-
čilo zasesti Kozle-Hafen. Sunk pri Anna-
beron so končali s tem, da so morali vsta-
ši izprazniti nekatere dosedaj zasedene
kraje. Včeraj popoldne so vstali razstreliti
kledski most, iz okrožja ratiborskoga jav-
ljajo živahno streljanje in brezuspešne na-
pade vstašev.

Varšava, 6. jun. Profesor Stanislav
Grabski, predsednik parlamentarne komisi-
je za zunanje zadeve je danes odpoval v
Pariz, kjer bo zastopal Poljsko pri raz-
pravljanju o gornješlezijem vprašanju.

Dieslovi motorji — za- časni pardon.

LDU Berlin, 6. Poslaniška konferenca je
poslala nemškemu poslaniku v Parizu pis-
mo, ki ga je podpisal tudi ministrski pre-
sednik Briand, v katerem dovoljuje konfe-
renca nemški vladi podaljšanje roka za
uničenje onih Dieslovih motorjev, ki so se
uporabili za industrijske svrhe, do 30. sep-
tembra t. l.

Angleška rudarska stavka.

London, 5. jun. Z ozirom na ulti-
matum Lloyd Georgea, ki zahteva,
naj se za 14 dni odgodi ponudba
vlade za znižanje mezde rudarjem
in naj se pripravi deset milijonov
funtov, je izvrševalni odsek lastni-
kov rudnikov povabil izvrševalni
odsek zveze rudarjev za jutri na
razgovor.

Angleži gredo Grkom na pomoč.

LDU Lyon, 5. junija. »Daily expres«
javlja, da se pri Malti zbira angleška mor-

Za gospodarsko demokratizacijo.

(Iz ciklusa govorov s. Et. Kristana.)

Za nas je najvažnejši ekonomski
in socialni del ustave. Na jasnem
si moramo biti, da ne vodi politika
ekonomije, temveč da politiki sledi
ekonomija. Od tega, kako bo naša
država ekonomsko, socialno urejena,
je odvisno tudi vprašanje, kako bo
njena politika v notranjščini kakor
tudi na zunaj. Nastane vprašanje,
kakšen cilj mora država imeti v tem
pravcu. Da-li more biti naloga dr-
žave, da štiti tistega, ki je močan,
dobro vedo, da je to mogoče le na
škodo tistega, ki je danes ekonom-
sko slab. Do danes so faktično vse
države tako postopale in vse današ-
nje države so razredne države, ker
v njih vladajo tisti razredi, ki so se
ekonomsko povzpeli na vrhunec. Mi

narica in pravi, da se bo udeležila na stra-
ni Orkeve vojne proti Kemalu paši. List tra-
di, da bi se tudi Francozi lahko pridružili
Angliji in skupaj z njo nastopili v Mali
Aziji. »Temps« piše, da je dolžnost Franca
je, da dela za mir. Ako je angorska vlada
miroljubna, potem se bo kmalu sklenil spo-
razum, da se bo mogla ratificirati franco-
sko turška pogodba. Če bi pa Turki še na-
dalje nadlegovali francosko vojaštvo v Ki-
likiji, bo morala Francija vsekakor poka-
zati nekaj odpora. Kemal paša mora voliti
ali francosko prijateljstvo ali pa osamlje-
nost sredi med sovražnimi sosedi.

LDU London, 5. Po brkojavki iz Carli-
grada je v Angoro dospela petčlanska per-
zijska delegacija, kateri je poverjena nato-
ga, da se pogaja o zvezi pogodbi med
Perzijo in kemalisti.

Nova zveza narodov?

Washington, 4. jun. Odsek repre-
zentacijske zbornice za zunanje po-
sle je sprejel sklep, ke ga je načelnik
Porter formuliral po razgovoru s
predsednikom. V sklepu se veli, da
se kongres strinja s predsednikom,
skliče mednarodno konferenco glede
omejitve oborožitve in odobri 100 ti-
soč dolarjev za začasne izdatke.

Dogodki v Rusiji.

Lyon, 5. jun. »Temps« javljajo,
da so se v kubanskem področju po-
bunili kozaki IX. rdeče armade.

Pariz, 6. jun. Po brkojavki je pre-
jela »Chicago Tribune« iz Vladivo-
stoka vest, da je bil izvoljen general
Semenov, ki je bil poprej podpo-
velnik armade admirala Kolčaka,
za vladarja nove države, ki se je
ustanovila v Vladivostoku dne 2. ju-
nija, ko so odpodili boljševike iz ta-
mošnjega ozemlja.

Vojaška konvencija med Jugoslavijo in Romunijo.

Beograd, 5. junija. Danes ob 10.30 je
dospel v Beograd romunski minister za zu-
nanje stvari Take Jonescu. V Beogradu
ostane tri dni. Prihodu romunskega mi-
nistra se v Beogradu pripisuje velika politi-
čna važnost. V dobro poučenih krogih se
govori, da je prišel podpisat vojno kon-
vencijo med našo državo in Rumunijo, s ka-
tero se bo obrambni program male enten-
te znatno razširil. Naš poseben dogovor z
Rumunijo ima namen, da se mirovne po-
godbne točno izvršijo. Obenem se bodo ob-
ravnavala vprašanja med obema prijateljs-
kima državama. Minister Jonescu odpo-
tuje v sredo zjutraj s parnikom do Turna
Severina, od tam pa s posebnim vlakom v
Bukarešto.

Mala ententa se bolj in bolj izpo-
polnjuje pod geslom vzdrževanja mi-
ru in reda, kar pa v bistvu ni nič dru-
gega kakor koncentriranje in ojače-
nje vojaštva in vojaške sile. Vse se
tako pripravlja in oborožuje, kakor
bi že jutri izbruhnila nova vojna. To
niso dobra znamenja.

Španija ne ve nič o Karlu.

LDU Madrid, 4. junija. »Epoca«
poroča, da španski vladi ni ničesar
znano o namenu bivšega cesarja
Karla, da bi se naselil v Španiji.

LISTEK.

Maksim Gorkij. — Miroslav G.:

Šestindvajset in ena.

(Dalje.)

Vsi smo umolkli poraženi od
teh besed. Pozabili smo nekako na
Tanjko, kakor da bi jo bil vojak pre-
gradil od nas s svojo močno, lepo
postavo. Nato se je vnel glasen pre-
vir: eni so pravili, da Tanja ne do-
velj nikdar kaj takega, drugi so tr-
dili, da se vojak ne bo mogla zo-
perstaviti, tretji pa so naposled
redlagali za vsak slučaj, če bo za-
čel vojak siliti v Tanjo, polomiti mu
vsa rebra. In končno smo vsi skle-
nili paziti na vojaka in Tanjo in opo-
zoriti deklico na nevarnost, da bi se
ga čuvala... Pa je bilo konec pre-
pira.

Mesec dni je prešlo od tega; vo-
jak je pekel štruce, se zabaval z de-
kleti v hiši, pogosto hodil k nam v
delavnico; o svojih zmagah nad de-
vicami pa ni pravil, ampak vedno le
vihal brke in se slastno obližoval.
Tanja je prišla vsako jutro k nam

po preste in je bila vedno vesela in
prijazna z nami, kakor vselej. Sku-
šali smo vpričlo nje napeljati govor
na vojaka, — ona ga je imenovala
trapastega telička in mu dala dru-
ge smešne prilike, in to nas je po-
mirilo. Ponosni smo bili na svoje
dekle, ko smo videli, kako dekleta
v hiši lezejo k vojaku. Obnašanje
Tanje do vojaka je dvigalo nas vse;
poslužili smo se njenega obnašanja
in smo se sami začeli vesti brez-
bržno do vojaka. In še boli smo jo
vzljubili, boli radostno in dobrodu-
šno smo jo sprejemali zjutraj.

Nekoč pa je prišel vojak k nam
malo vinjen, se usedel in se začel
smejati; a ko smo ga vprašali, če-
mu se smeje, nam je pojasnil:

»Dve sta se steple radi mene...
Lidka in Oruška. Kakšne obraze
imajo sedaj, ha — ha! Za lase se
vlekla ena drugo, valjale sta se po
tleh v veži in teptale ena drugo...
ha — ha — ha! Obraze imajo vse
razprskane, zabuhle... Zakaj se
vendar ne morejo babe častno bitij?
Čemu se praskajo? A?

Sedel je na klopi, tako vesel,
sist, čeden, zdrav — sedel in se
smejal venomer. Molčali smo. To
pot nam ni bil nekam prijeten.

»Ne, kaj takega pa še ne! Kak-
šno srečo imam pri ženskah! Na-
migneš — gotova je! Vrag!

Njegove bele roke, pokrite s
svetlimi kocinami so se dvignile in
zopet pale na kolena in pri tem gla-
sno ploskile po njih. In on nas je
gledal s tako prijetno začudenimi
očmi, kakor da tudi njemu samemu
ne bi šlo v glavo, zakaj ima tako
srečo pri ženskah. Njegov okrogel,
rdeč obraz se je srečno in samoz-
dovoljno lesketal in on si je veno-
mer slastno obližoval ustnice.

Naš pek je silno in srdito po-
škrabal z loparjem po peči in re-
kel z zasmehom:

»Ni treba velike sile, da pode-
reš na tla jelko, a poskusi podreti
bor...«

»To se pravi... to meni govo-
riš? — je vprašal vojak.

»Tebi, seveda.«

»Kaj takega?«

»Nič posebnega. Sem že poza-
bil!«

»Ne, ne, počakaj, počakaj, — za
kaj gre? Kakšen bor?«

Naš pek mu ni dal odgovora in
je urno švigal z loparjem v peči:
meče vanjo skuhane kolačke, pobi-
ra pečene in jih s šumom stresa

pred dečke, ki jih nanizavajo na
lčje. Delal se je, kot bi pozabil na
vojaka in na njegov pogovor. Toda
vojak je postal nemiren. Dvignil se
je in šel k peči ter se s tem izpostavi-
vil nevarnosti, da ga oplazi lopar-
jev ročaj, ki je bliskovito švigal po
zraku.

»Ne, ti mi povej — katera je to?
Ti me žališ... Jaz? Meni se ne iz-
muzne nobena, to pa že ne! Ti pa
mi govoriš tako žaljive besede...«

Delal se je res strašno užalje-
ga. Morda se ni mogel spoštovati
za ničesar drugega kakor za svojo
spodobnost v zapeljevanju žensk.
Morda ni bilo v njem razen te
zmožnosti ničesar živega, in mu je
samo ta dovoljevala čutiti sebe kot
živega človeka.

So na svetu ljudje, ki smatrajo
za najdražje in najboljšo v življenju
kako bolezen, duševno ali telesno.
Prenašajo jo vse življenje, živijo le
ob njej, trpijo radi nje, se hranijo ž
njo in se pritožujejo čez njo drugim
in s tem obračajo nase pozornost
svojih bližnjih. Za to snemljejo z
ljudi sočutje zase, in razen te bo-
lezni — nimajo ničesar drugega.
Odvzemite jim to bolezen, ozdra-
vite jih, pa bodo nesrečni, ker so

oronomi edinega življenjskega sred-
stva — takrat otopo. Včasih je živ-
ljenje človeško tako bedno, da je
nehote prišljenjen čeniti svojo hibo in
živeti ob njej. Naravnost se lahko
reče, da so ljudje polni napak iz dol-
gega časa.

Vojak je bil užaljen, silil v naše-
ga peka in čvekaj:

»Ne, slišiš, povej, katera?«

»Ali naj povem? — se je obr-
nil k njemu pek.

»No?«

»Ali poznaš Tanjo?«

»No, in?«

»Torej, poskusi pri njej!«

»Jaz?«

»Ti!«

»E, to mi je — igrača!«

»Bomo videli!«

»No, bomo videli! Ha, ha!«

»Ona te...«

»Mesec dni, in...«

»Eh, kako si bahaški!«

»Dva tedna! Pokažem vam, kdo
je Tanja!«

»No, pojdi proč; v napotje si mi!«

»Dva tedna — in gotovo bo! Ah,
ti...«

»Pojdi, pravim!«

Naš pek je nenadoma zdvijal in
zamahnil z loparjem. Vojak se mu

vi. Razredi pa bodo prenehali, ne morda če vi uničite enaka politična prava, temveč če izvedete enake pravice tako v ekonomiji kakor tudi v socialnem življenju.

Za socializacijo produkcije in distribucije.

Vem dobro, da to ne gre preko noči, temveč edino na ta način, da se ljudstvo prepriča, da je v resnici celota ne le v pravu in patriotizmu, nego tudi v svojih interesih, in da se bo tako organiziralo, da bodo ljudski interesi stalno na prvem mestu, ali z drugo besedo, da ljudstvo samo prevzame v svoje roke produkcijo in distribucijo. Ne mislim na državni monopol niti na tkzv. državni socializem, t. j. ne mislim, da je vse rešeno s tem, če država prevzame toliko in toliko podjetij v svoje roke in jih birokratsko vodi. To mi že zdavnaj vemo, da je državna uprava v industrijskih in prometnih podjetjih desetkrat mnogo slabša od drugih privatnih podjetij, ter da birokracija ni dosti priča. Mi marveč smatramo za potrebno, da takim podjetjem zavladajo tisti, ki so na njih zainteresirani; to so tisti, ki producirajo in konsumirajo. Zato zahtevamo socializacijo v tem smislu, da pač država dobi industrijo v svoje roke kot lastnino, toda da bodi to pravna korporacija, v kateri bodo zastopani producenti in konsumenti, pa tudi državni zastopniki.

Moralni interes je, da se v resnici dela in da se dobro dela, toda da se tudi producira tisto, kar je splošno in stvarno potrebno, a ne samo tisto, kar služi za špekulacijo.

Potem je mogoče, da se stopnema uredi država, ki je v ekonomskem oziru takorekoč ena sama velika kooperativa. In če ni mogoče, da se takoj danes že stvar tako uredi, vendar dajo delavcem pravice, da tudi nekaj znajo v tistem podjetju, kjer delajo; da niso slepi sužnji, nego tudi oni dobivajo vpogled v to, kako se producira, kako se nabavljajo sirovine, kako se vodijo knjige, deli dobitek itd., skratka, da imajo tudi oni besedo v upravi. Dalje moremo danes pospeševati organizacije produktivnih združenj in konsumnih združenj; legitimno moremo delati na tem, da se ustvari zveza med produktivnimi in konsumnimi združenji kajti, gospodje, nihče od nas ne misli na sindikalizem v tem smislu, da železničari dobe v svoje roke železnice, rudarji rudarska podjetja, kovinarji kovinarski itd., temveč mi smatramo in zahtevamo, da se socialna vprašanja rešujejo ne v interesu samo ene strani, temveč v interesu vsega naroda. Gospodje! Kadar govorimo o delavcih, bi želeli, da se razumemo. Delavec ni le tisti, ki pomete ceste ali dela s kladivom v roki, temveč je delavec vsakdo, ki nekaj producira, pa četudi se ta produkt nevidi. Tudi zdravnik, ki zdravi človeka producira njegovo zdravje, je delavec. Tudi umetnik, ki je izdelal kip, sliko, na kateri se potem naslaja tisoč ljudi. Toda delavec ne more biti tisti, ki si je nabral milijone — pravijo, da na pošten način — in ako bi preiskavali, bi vedno našli, da se na pošten način nikdar ne morejo nakupiti milijoni. Ako tak človek more, da nažene s temi milijoni tisoče delavcev, da za njega delajo, on pa more uživati življenje, ne da bi se malo dotaknil dela, potem ne moremo reči, da je delavec. Pravijo: kapital ima! Toda ako tudi bi njega

ne bilo, ta kapital bi bil vseeno organiziran: celota, narod, moral bi ga tu ali tam bolje upravljati kakor posameznik.

Imamo ne samo politične monarhije, temveč imamo tudi prav mnogo ekonomskih industrijskih monarhij, ki so enako škodljive kakor politične. Če hočemo imeti politično demokracijo, mora ta eksistirati le tam, kjer bo ekonomska in industrijska demokracija. In mi vam predlagamo ustavni načrt, ki je izdelan v tem pravcu in katerega — ako imate dobro voljo — morete vsi sprejeti. Načrt vsebuje seveda posameznosti, o katerih se da debatirati. In mi nismo nikakor mislili, da smo nekaj najvišjega, da smo papeži, ki delamo brez pogrškov. Izdelali smo le nekaj, kar je za današnje razmere in položaj mogoče. In če smo vam rekli, da to ni nekaj, o čemur bi vi z vaše strani ne mogli govoriti, vendar so v našem ustavnem načrtu nekatere stvari, ki se jih prezehtati ne sme.

Socializem in lastnina.

Govori se tu o lastnini. In nekateri so v tem priznali že nekakšne koncesije. Mnogokrat, kadar se govori o lastnini v zvezi s socializmom, se govori samo o tem, kako da bo socializem odpravil vsakršno zasebno lastnino. Rekli bi pa, da to ni prav. Socializem, v kolikor je namenjen, gre baš v drugi smeri. In jaz mislim, da bo realizacija tega socializma ustvarila mnogo več zasebne lastnine, kakor jo je danes. In da bodo to lastnino imeli prav oni, ki je danes, in da bodo to lastnino imeje danes nimajo nič.

Kadar se govori o našega stališča o zasebni lastnini in o tem, kako je treba lastnino konfiscirati ali ekspropriirati, potem ne gre tu toliko za izgotovljene produkte, marveč v prvi vrsti za produktivna in distributivna sredstva. Milijonar mi ni nevaren zaradi tega, ker ima milijone in ker more boljši živeti kot jaz. Če ima on svojo palačo, svojo jahto to ni zame nevno. Ako si more on izbrati najfinejšo jed, mi to ne škoduje nič. Toda v tem leži nesreča, da mu današnji družabni red dovoljuje, da kupuje zemljo, da ustanavlja tovarne, da monopolizira produkcijo, ter da je potem na tisoče in tisoče ljudi odvisnih od njega. Socializem hoče socializirati tisto lastnino, ki je v produktivnih in distributivnih sredstvih. Ako je človek za svoje delo kaj dobil, da uživa, tega mu socialistična družba nikakor ne misli odjemati. Enakopravnost v socializmu nikakor ne pomeni tega, da socializem namerava tisto, kar je na višini, povleči v globino, temveč namerava tisto, kar je v globini, dvigniti višje in višje, in da se potem izenačujemo tam gori in ne tam doli.

Vsled tega zahtevamo, da se o vprašanju lastnine že danes postavi predvsem na to stališče, da stoji interes celote pred interesi posameznika.

Za združeno agrarno politiko.

Med produktivna sredstva spada pa tudi zemlja. In zato zahtevamo, da ustava izpregovori tudi o agrarni reformi, ne pa, da se to vprašanje krakovskemu prepušča dobri volji tistih, ki pridejo za nami. (Odobranje.) In mi delamo tu še razlike med lastnino in posestjo! Po našem mnenju more biti zemlja samo last vsega naroda! In ta narod more dati zemljo v posest onim, ki jo obdelujejo, dotlej, dokler je obdelujejo. To

pa še nikakor ne pomeni, da se mora vse razdrobiti na najmanjša posestva. Ne, nasprotno! Želeli bi, da bi bilo velikih posestev, posebno tam, kjer je zemlja taka, da je njeno obdelovanje mnogo produktivnejše v velikem posestvu, kakor pa v malem. Nočemo, da se veleposestva abolirajo in da bi se zemlja razdelila v parcele, temveč želimo, da se poljedelstvo organizira in da se tudi tu pospešujejo zadruge, ki bodo mogle obdelovati tudi velike kose zemlje. Dovoljujem, da imajo tudi država, pokrajine, okraji in občine svoja zemljišča. Zahtevamo tudi to, da se država pridržuje pravico kontrole nad poljedelstvom. Državi pripisujemo dolžnost, da se briga za povzdigo

Emancipacija delavskega razreda.

Silno važno je v politiki in sploh v delavskem razrednem boju, da se delavski razred popolnoma emancipira od nerazrednih strank. Res je, da prihaja v pozitivnem delu za socialno izboljšanje položaja delavstva mnogokrat v stik z vladajočimi meščanskimi strankami, ter da z njihovim pritrdilom to ali ono drobno dosegajo, kar pomeni v socialnem življenju samo stopnjo naprej v razvoju. Pri vsem tem pa socialistična stranka ne sme nikdar pozabiti, da je razredna ter da ji je končno vseeno ali je na krmlu ta ali ona meščanska stranka, od katere izbojuje razne socialne zakone, uredbe in ustanove.

To moramo imeti pri vsem svojem delu pred očmi ter nikdar pozabiti da se le tedaj ojačujemo, če nastopamo samostojno, disciplinirano na vsej fronti. Le na ta način je mogoče utrditi zavest med pristasi

ekonomskega življenja in zahtevamo od nje, da z vso silo dela na to, da se razvija industrija in poljedelstvo, toda enako zahtevamo zanjo pravico, da more ona odrediti n. pr. to-le: ako kdo misli, da bo sadil nekega, kar mu bo neslo več profita, naj država ima pravico, da mu zapove, da sadi to, kar potrebujemo in ne to, kar bi bilo dobro za njegov profit. Država imej tudi dolžnost, da vzgaja mladino v tem smislu, da le-ta ne bo videla v državi samo zgodovino dinastij, papežev in ministrov itd., temveč da bo sposobna za praktično ekonomsko in socialno življenje. Le na ta način bo mladina eo ipso tudi sposobna za politično življenje.

In jasno začrtano mejo med strankami in nestranskimi, oziroma med socialistično stranko in meščanskimi strankami. Vmes ni prostora. Prav iz istih razlogov je naša stranka sklenila pri občinskih županih volitvah, da sklepa dogovore le s komunisti, ker je naša stranka kot taki v sedanjih političnih razmerah popolnoma egalno, kdo zasede županski stolec, če ga ne socialistični župan. Zaradi tega treba silne paznje in vestnosti. Navidez malenkostni sklepi, lahko mnogo škodujejo prav zgoraj navedenemu zmislu. Zato mislimo, da je naloga vseh naših občinskih svetovalec prvi in glavni namen, da ohranijo razredno taktiko in samostojnost kot socialisti.

Če bomo tako delali, okrepimo svojo stranko moralno in dejansko v njenem bistvu — proletarski razrednosti.

Stavka kleparskih pomočnikov končana!

Kakor znano, so vložili kleparski pomočniki začetkom aprila spomenico za zvišanje plače.

V spomenici so zahtevali 30% povišanje plače. Delodajalci so na to zahtevo odgovorili, da so pripravljeni zvišati plače za 15%, zahtevalo pa, da se mora šurni delavnik podaljšati v 10urnega. Ta zahteva mojštrov je pomenila za delavce poslabšanje, razumljivo, da so se pomočniki temu uprli. Na ta način je dne 22. aprila izbruhnila stavka. Po skoro 7tedenski stavki so se vršila v ponedeljek 6. t. m. na poverjeništvu za soc. skrb pogajanja med delavci in delodajalci. Dosegel se je sporazum, po katerem se bo zvišala plača za 25%. Glede delavnega časa se je sklenilo, da ostane šurnik v veljavi.

V tem gibanju je dosegla organizacija prav lep moralen uspeh. Da niso pomočniki dosegli vseh 30, temveč samo 25%, se imajo zahvaliti v glavnem svojim tren tovarišem-stavkokazom. Na te so se mojštri izgovarjali, češ saj delavci so s plačo zadovoljni, le nekaj »hujskačev« je, ki hujskajo. Kleparski pomočniki so si v tej stavki pridobili novih izkušenj, katere jim bodo za nadaljno delovanje dobro služile. Posebno bodo znali ceniti svojo organizacijo, ki je zopet dokazala, kdo je delavec edini zvest prijatelj. Onim trem kleparjem pa, ki so izšli svoje tovariše, ki so v sredi boja poklekli pred svojega nasprotnika, je pa treba pokazati, da zanje ni mesta v kovinarski organizaciji. Plevel med žito ne spada, izravnati ga je treba!

Politične vesti.

+ Naši policajdemokrati. LDU objavlja naslednje tri zanimive telegrame iz Belgrada, ki datirajo z dne 5. junija: Okoli 250 oseb Wranglovega štaba je odšlo iz Carigrada v Srbijo. Včeraj so dospeli v Solun in takoj nadaljevali pot. Kot stalno bivališče so določeni Kruševac, Kragujevac in Karlovec, Wrangel in del njegovih ljudi se bodo nastanili v Kamenici pri Novem Sadu. Razen tega je prislo 3000 vojakov, ki so določeni za popraviljanje železniške proge Belgrad - Gjevgelija. Došli so do meje, kjer jih bodo obdržali v karanteni in razorožili. — 2.) Knez Lvov, bivši ruski ministrski predsednik, je dospel v Belgrad in danes posetil ministrskega predsednika Pašiča. — 3.) Vsi ruski begunci, ki so komunisti in ki so internirani v Mostaru, se bodo prepeljali v Belgrad in odposlali v sovjetsko Rusijo. — Čeprav se naši bankokratki tako oborožujejo z rusko policajdemokracijo, se vseeno boje komunistov ko hudč križa. Čudno, kaj!

+ Demonstracija klerikalcev v konstituantu. Na petkovi seji sta klerikalci dr. Šimrak in dr. Korošec protestirala proti temu, da je bil od treh sedaj izključen klerikalni poslanec Barić, ki je bil rekel Pašiču: Kupili ste ustavo, — ter zahtevala, da se kazni poslanca Barića razveljavi. Ker se to ni zgodilo, so se poslanci klerikalnega kluba z vsiljki: Kupili ste ustavo, demonstrativno odstranili iz dvorane, sklenivši, da jih toliko časa ne bo na sejo, dokler je od sedaj izključen poslanec Barić, to je dva dni.

+ Poljska ustanovi v Belgradu svoje poslanstvo. Zdrislaw Okeški, predsednik poljskega odposlanstva na konferenci v Portorose, bo imenovan za poljskega zastopnika v Belgradu.

+ Bolgarska vlada namerava izdati protikomunističen zakon, s katerim proglašajo komunistično stranko za nezakonito organizacijo, ki se ne bo smela udeležiti nobenih volitev.

+ Izpraznitev madžarskega ozemlja. Odgovarjajoč na ponovne dopise madžarske vlade je princ Castagnetto v imenu medzaveznških diplomatskih zastopnikov v Budimpešti obvestil madžarsko vlado, da je poslanski svet v svoji seji dne 7. aprila naročil vladi Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj takoj izprazni zasedeno madžarsko ozemlje, ko stopi v veljavo tripartitska mirovna pogodba.

+ Preveč amnestije ni dobro! Nemški justični minister je na razne interpelacije odgovoril, da ne misli odpraviti izrednih sodišč in tudi ne podpisati novega amnestijskega odloka, ker je bilo v zadnjih dveh letih amnestij že trinaest in se njih preveliko število nikakor ne sklada s pravnim pojmovanjem. — K temu treba pripomniti, da je tistih trinaest amnestijskih odlokov izdanih za meščanske politične zločince. Spomnite se samo na Kappov monarhistični puč, po katerem se ni pangermanskim sodelavcem skrivil niti las, dasi je bila Nemčija tiste dni na robu propada in jo je rešilo edino združeno socialistično delavstvo, ki se je dvignilo kakor en moč proti izdajalcem republikanske ideje in hohenzollernskim podreplnikom. Nova amnestija bi se nanašala na zaprte komunistične delavce iz sedanjih krvavih dogodkov v Porenju in srednji Nemčiji. Na tisoče jih danes trpi po zasramljenih trdnjavskih luknjah, vesti, ki poročajo o ravnanju z njimi, bi človek skoro ne verjel, da ne prihajajo iz verodostojnih ust. Dejstvo je, da je

tedanje nemire nemška vlada sama izzvala, da ostrši Francoško, ki je segala po Porenju, s komunističnim strahom. Pri tem il (oziroma njenim meščanskim članom) seveda ni bilo do delavstva; to kaže danes, ko s pravo naslado izvršuje nad njim terorističen akt. Taka je vsa buržoazna politika. Če jo razkrijaš pred javnostjo, pa ti pride takle justični minister in se izgovarja: To ni v skladu s pravnimi pojmi!

+ Pruski deželni zbor je sklenil, da se izloči poslanec Scholom sodišču radi večje izdajstva, ki ga je storil kot urednik »Rote Fahne« s pozivom na upor v srednji Nemčiji, s 189 proti 123 glasov.

+ Francoski senat je sprejel zakonski načrt, ki pooblašča vlado, da kreditira raznim srednjeevropskim državam svoto do 5 milijonov frankov za povratek v Rusijo se nahajajočih ujetnikov.

+ Kongres belih Rusov. Te dni zboruje v Parizu ruski kongres, ki ima nalogo združiti vse demokratske mislece, protiboljševske Ruse. Na včerajšnji seji so volili predsednika. Izvolili so bivšega ministra Kartaševa. Kongres bo zboroval še štiri ali šest dni.

+ Stavka nameščencev v oblačilni industriji je, kakor poročajo vesti iz New-Yorka, končana. Delavstvo je pristalo na znižanje plač samo do 15 %. Stavka je trajala od decembra meseca lani.

+ Na Kitajskem vre. Gre za upostavljevanje monarhije. To gibanje podpira odstop republikanskega predsednika Hsu Shih - Shanga. Nek mandarin je v Mukden (Mandžuriji) zbral vojaško armado, s katero namerava udariti na Peking.

+ Avstralska vlada je sporočila nemški vladi, da je prevzela njeno bivšo kolonijo Guinejo v svojo oblast.

Sram jih je?

Zaupniki NSS so imeli v Celju v nedeljo dne 29. maja sestanek, na katerem so razpravljali o postopanju celjskih NSS pri županski volitvi v Celju. Javnost še do danes ni ničesar izvedela o njih sklepih na tej konferenci, ker jih je sram povedati, da je Zabkarjeva struja zmagala. Izgovarjajo se sicer, da baje ne bodo več tako neumni in se pred javnostjo kompromitirali, ker niso vajeni držati to, kar so pred volitvijo pripovedovali in sklepali. Da, da, kapitalizem je vsega mogoče in je v NSS njega načelo zmagalo! Socializem je pa samo vaše sredstvo, s katerim ste mislili slepi izkoristiti ljudstvo.

V Celju vam bo odklenalo in tudi drugod vam bodo gotovo prišli na sled. To si naj Zabkarji zapomnijo!

Kulturni vestnik.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Opera: Terek 6. »Mamzell Nitouche«, gostovanje g. Irne Polakove v prid podpornemu društvu Jugoslovanskih akademikov. Izven. Sreda 7. »Vaska šola, Pieretina pajčolana«, C. Cetrtek 8. »Scherezada«, D. Petek 9. »Carmen«, A. Sobota 10. »Scherezada«, C. Nedelja 11. »Zlatorog«, B. Ponedeljek 12. »Vaska šola, Pieretina Pajčolana«, A. Torek 13. »Scherezada«.

Dijalstvo našim umetnikom V soboto popoldne je prišlo pred Jakopičev paviljon večje število dijakov, ki so izročili dva lovčorjeva venca in sicer enega akademskemu slikarju Kosu in drugega akademskemu slikarju Tratiniku. S tem je zavezno dijalstvo izrazilo našima vilikima upodabljaloma umetnikoma svojo zahvalo in se izrazilo za pravo in čisto umetnost.

Na razstavi v umetniškem paviljonu je bila portretna slika št. 193 po zlobni roki pokvarjena. Obraz portreta je bil preslikan z barvo. Da autor slike poškodbo popravi, boje ista za par dni iz razstave odstranjena, kar se občinstvu naznanja. — R. J.

Sport.

Izšla je 23 številka »Sporta« in prinaša sledečo zanimivo vsebino: Mladina sporta, otvoritev novega sportnega igrišča, kolearska parna dirka, Slavija: Ilirija, boj za Olimpijado, Pravilnik prvenstvenih tekem J. N. S. in pregled sportnega gibanja po svetu). List prinaša tudi krasne slike in stane v naročini 56 K četrtletno ter ga vsem toplo priporočamo.

Aljažev dom 1000 m (planin, hotel) SPD — silajna naša turistična in letoviška postojanka v divjeromantični dolini »Vrata«, ki slovi kot ena najlepših dolin v alpskem svetu sploh, se odpre letos v nedeljo 12. junija. — Dom ima krasno lego tik pod 1000 m navpično odsekano severno triglavsko steno, vrh katere blesti »Zeleni snež«, naš najlepši jugoslovanski ledenik pod vrhom Mal in Vel. Triglava. Dohod iz železniške postaje Dobje-Mojstrana po položni cesti mimo znamenitega šuma (stapa) »Perličnika« 2 uri 30 min. — Naj bi ne bilo jugoslovanskega turist, ki ne bi poznal teh naših prirodnih znamenitosti!

»Sporta« zveza: Ljubljana je podelila vsem srednjoslovskim zavodom po 2 oziroma 1 nogometno žogo za šolske igre dijalstva.

Ljubljana: Zagreb. Na nedeljski nogometni tekmi in Zagrebu med reprezentacijami moštvo zagrebskega podsaveza proti reprezentacijskemu moštvu ljubljanskega podsaveza je zmagalo zagrebško moštvo z 8 : 0 (2 : 0).

je imaknil začuden, nas pogledal, pomolčal in rekel tiho, škodoželjno:

»Pa dobro!« in odšel je od nas.

Ta čas, ko sta se pripravala, smo vsi molčali, sila radovedni, kako se bo sešlo. Ko pa je odšel vojak, je vstalo glasno in hrupno govorjenje.

Nekdo je zalučal peku:

»Neumnost si naredil. Pavel!«

»Delaj, delaj!« je besno odgovoril pek.

Čutili smo, da smo prišli vojaku do živega in da grozi Tanji opasnost. Čutili smo to in nas vse hkrati je obšla pekoča, prijetna radovednost: kaj bo? Ali mu bo kos Tanja? In skoraj vsi so prepričano upili:

»Tanjka? Ona zmagal! Ne prideš do nje z golimi rokami!«

Strašno se nam je hotelo preskusiti trdnjavo našega božka. Napeto smo dokazovali eden drugemu, da je naš božek močan in da pojde kot zmagovalac iz tega spopada.

Zdelo se nam je končno, da smo malo preveč razjezili vojaka in da bo treba dati obliž njegovemu užalenemu samoljubju.

Od tega dne dalje smo živeli neko posebno napeto — burno živ-

ljenje — tako kot še nikoli poprej. Cele dneve smo se pričkali med seboj, postali smo vsi nekako bolj pametni, začeli smo več in lepše govoriti. Zdelo se nam je, da igramo neko igro s samim vragom in da je stava na naši strani — Tanja. In ko smo izvedeli od vojakovih tovarišev, da je začel lažiti za Tanjo, se nam je zdelo strašno lepo in naše življenje je postalo tako zelo radovedno, da nismo opazili, kako je naš molster izbral našo razburjenost in vzbudljivost in nam nabavil dela za štirinajst pudevov testa na dan. Delo nas niti utruditi ni moglo. Ime Tanja nam cel božji dan ni šlo z jezika. In vsako jutro smo jo čakali z neko posebno neestrnostjo. Zazdelo se nam je včasih, da pride k nam — že ne več kot naša prejšnja Tanja, ampak drugačnaja.

Vendar pa ji nismo ničesar pravili o tem prepriju z vojakom. Po ničemer je nismo povpraševali in smo se obnašali do nje ravno tako lepo, z ljubeznijo. A v to obnašanje se je vendar prikradlo neko novo čuvstvo, popolnoma tuje od prejšnjih čuvstev do Tanje — to novo čuvstvo je bila ostra radovednost, ostra in hladna kot leden nož.

»Bratci, danes poteče rok!« je rekel nekega jutra pek, začenski svoje delo.

Nam vsem je bilo to dobro znano, ne da bi nas bilo treba domisliti, in vendar smo se stresli.

»Dobro si jo ogledite... takoj bo tu!« je predlagal pek. Nekdo je vzklilni sočutno:

»Ali se more z očmi kaj uganiti!« In znova se je vnel med nami živahen, glasen spor. Danes izvedemo končno, v koliko je čista in blatu nedostopna ona posoda, v katero smo položili naše najlepše, najboljše. To jutro smo nekako prvič začutili, da res igramo veliko igro, da more ta pretzkušnja čistote našega božka uničiti njega za nas. Vse te dni smo slišali, da je vojak trdovratno Tanji vedno za petami, pa vendar je ni nihče izmed nas — sam nevedi zakaj — vprašal, kako se obnaša do njega. A ona je hodila se vedno redno vsako jutro k nam po kolačke in je bila ravno taka, kakor vedno.

Tudi na ta dan smo kmalu zaslišali njen glas.

»Arestantički, prišla sem...«

(Konec prih.)

Dnevna kronika.

Prepoved nočnega dela v pekovski obrti. Policijsko ravnanje v Ljubljani pozivljamo, da takoj in tudi večkrat revizira vse pekarnice v nočnih urah, kadar začnejo nekatere pekarnice delati po noči. Narodba z dne 29. septembra 1919, § 719 z dodatkom z dne 18. avgusta 1920 v Uradnem listu št. 99 pravi sledeče: Skupno delo se začne ob 4. uri zjutraj in pripravljalna dela, kurjenje peči in prireditev kvasa pa enopol ure poprej v poletnem času in po zimski pa šele ob 5. uri, to je eno uro pozneje. Za preddela pa ne smejo vajenci in ženske delati v nočnih urah. Prepoved nočnega dela velja tudi za mojstra tako kakor za pomočnika.

Iz invalidskih krogov smo prejeli dopis, da je v neki ljubljanski zavarovalnici g. podaradnik, ki na nečuten način šikanira slabo dotične zavarovalnice. Sluga je vrnjen invalid — menimo, da to še ni noben razlog, da bi smeli razni gospodje s tem opravljati svoje nesposobno ravnanje. Vojni invalidi so prestali dovolj težke preizkušnje, da bi sedaj morali trpeti še grde šikanacije s strani ljudi, kateri so bili morda sami med tistimi, ki jim v vojni ni bilo hudega. Se razumemo? Če ne, bomo še kaj povedali.

Iz mestnega šolskega sveta. Nadučitelj begunc Josip Brezigar se je pridružil V. mestni deški ljudski šoli. Začasnega kateheta na barjanski šoli je bil imenovan trnovski kaplan Anton Hostnik. Bivša učiteljica v št. Vidu nad Vipavo Marija Uršičeva se je pridružila v začasno službovanje II. mestni deški ljudski šoli, namestnik stalnega suplenta Matija Trobec pa I. mestni deški ljudski šoli. Za suplenta na m. pomožni šoli je bila sprejeta strokovna učiteljica Angela Vodetova. Na znanje se vzame poročilo o usposobljenosti izpitnih ljubljanskega učiteljskega letosnjem pomladnem roku. Usposobljenostne izpite so napravili: a) za meščanske šole: Angela Krakarjeva iz II. skupine, Ivan Kunc iz II. skupine, Janko Lenarčič iz II. skupine (z odliko), Pavel Medič iz III. skupine (z odliko), Marija Novakova iz III. skupine, Rudolf Pečjak iz I. skupine, Helena Potočnikova iz I. skupine, Antonija Štancarjeva iz III. skupine in Mara Vidičeva iz I. skupine. b) za občne ljudske šole: Antonija Bahovec, Ferižija Kunčeva, Pavlina Perkova, Vera Petričeva, Rudolfina Rasteigerjeva in Ivica Rupnikova (z odliko). c) Specijalni (dodatni) izpit iz slovenščine je napravila strokovna učiteljica Stefanija Grudnova.

Akad. soc. pedagog. krožek priredi dne 7. junija 1921 ob 8. uri zvečer v zborniški dvorani univerze diskusijski večer o predmetu: Današnji način kaznovanja. Diskusijske večere se udeležijo naši najznamenitejši veščaki kaznoslovci. Z ozirom na veljavno vlogo, ki jo ima kaznovanje v življenju, se vabijo k udeležbi vsi, ki se zanimajo za postopanje z zločinci, zlasti zg. juristi iz prakse in pedagogi. Spored diskusije: 1. Mnenja o namenu kazni; 2. današnji sistem kaznovanja; 3. hibe; 4. načrti za izboljšanje. — Odbor.

Ljubljana pod topovi. Vojaška uprava je kakor poročala današnji »Narod«, odstopila mestni občini dva topova »za signaliziranje ognja« in druge stvari. Hudič, če nam ne misli demokratski občanski klub v slučaju neuspeha kako grdo nastimati! Ali pa hočejo biti samo slavnostni streli?

Poverjenišvo za socialno skrbstvo objavlja: Sprejemni dan za stranke je na mestu torika odšel sredi, in sicer od 11. do 13. o petkih ostane sprejemanje, kakor do 13. opozarja se še, da predsednik bilo doslej. Opozarja se še, da predsednik bilo doslej. Opozarja se še, da predsednik bilo doslej.

II. jugoslovanski sestanek za operativno medicino. Ta sestanek se vrši v Zagrebu v začetku septembra t. l. Na njem se bo razpravljalo o kirurški tuberkulozi kot glavnem predmetu, razven tega bodo na dnevnem redu tudi predavanja in demonstracije iz vseh delov operativne medicine in njenih pomožnih znanosti: iz kirurgije, ortopedije, urologije, porodništva, ginekologije, oftalmologije, oto-rino-laringologije, stomatologije, dermatologije in venerologije, radiologije in fizikalne terapije. Član sestanka je lahko vsak zdravnik jugoslovenski, ki se bavi z operativno medicino, kateri se prilaži predsedništvu organizacijskega odbora ter plača 200 K pristojbine. Prijaviti se je treba čimprej! Predavanja in demonstracije je treba prijaviti do 15. julija. Predsednik organizacijskega odbora je prof. dr. M. Čačković, Zagreb, Gajeva 7, podpredsednik prof. dr. J. Budisavljevič, glavni tajnik dr. D. Pogačnik, rodišče, blagajnik dr. B. Spisic, Palmotičeva 22 in odborniki prof. dr. F. Durs, primarij dr. Gottlieb in prof. dr. D. Mašek. Podrobne vesti o sestanku v Liječniškem vjesniku in v Srbskem arhivu za celokupno lekarstvo.

Novi kliniki v Zagrebu. Dne 13. junija se otvorila v Zagrebu kliniki za kirurgijo in notranje bolezni. Obenem se otvorila tudi ambulatorija, v kateri se bodo stroški brezplačno preiskovali in zdravili.

Promocija. Dne 10. t. m. ob 12. dop. bo promoviral doktorjem prava na tukašnji univerzi gospod Ivo Mak, avskultant okroglega sodišča v Mariboru.

Opustitev poštno nabiralnice Marija Srežna (Zg. Cmurček) in razširjenje selske

službe pri poštnem uradu Zgornji Cmurček. S 30. aprilom t. l. je prenehala posloovati poštna nabiralnica Marija Srežna (Zg. Cmurček), s 1. junijem t. l. pa se razširi dostavljanje p. pošilk po selskem pismo- noši poštnega urada Zg. Cmurček na sledeče kraje: Marija Srežna, Zgornja Velka in Rabenberg. — Dostavljalo se bo v teh krajih vsak torek, četrtek in soboto.

Opustitev poštno nabiralnice Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru ter otvoritev po- letnega poštnega urada v istem kraju. Z 31. majem preneha posloovati p. nabiralnica Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. Dne 1. junija pa prične posloovati za čas letoviške dobe t. j. od 1. junija do 30. novembra t. l. v istem kraju poštni urad, ki bo opravil celokupno poštno brzojavno in telefonsko službo. — Poštnemu okraju so pridržani kraji Ribčev laz s hotelom Sv. Janez, Sv. Duh in stara Fužina. V krajevnem dostav- nem kraju hotel Sv. Janez in Ribčev laz se dostavljajo pošilke vsak dan razen ne- delje. — Za vas Stara Fužina se uvede do- stavljanje pošilk po selskem pismo- noši vsak dan razen nedelje. — Poštni urad ima zvezo po vozni pošti Bohinjska Bistrica—Srednja vas v Bohinju s poštnim urad- om Bohinjska Bistrica vsak dan razen nedelje.

Ker šteje sedanji ljubljanski občinski odbor 48 članov proti prejšnjim 45, so te dni v mestno dvorano postavili še tri se- deže.

Edinstven obrtni zakon. Minister tr- govine in industrije je sklenil, da se izda edinstven obrtni zakon za celo kraljevino. V kratkem bo sklicana anketa strokovnjakov in obrtnih organizacij cele države, ka- terini se izroči v presojo načrt novega za- kona. Anketa se bo vršila v Zagrebu.

Rok, določen v razpisu oddelka min- istrstva za trgovino in industrijo v Ljub- ljani z dne 30. aprila 1921, št. 2783 (Uradni list 50 od 10. maja t. l.) za pismena nazna- nila podatkov, potrebnih za sestavo volil- nih imenikov, je potekal do 15. julija 1921. Vseled tega se bo odredena volitev vr- šila šele meseca julija 1921.

Izgnubila se je srebrna damska ura z malo posrebrano verižico in obeskom (štiripersna deteljica) v bližini hotela »Tivoli« v nedeljo ob pol 6. uri zvečer. Ker je to drag spom- in, se najditelj prosi, da jo proti na- gradit odda: Agencija Hinko Sever, Stari trg 34.

Velika tatvina v vlak. Mehanič Alfred Wermann. Dunajčan, je bil med vožnjo Trbiž — Kranj okraden v vlak. Na tej progi se je Wermann vozil v kupeju z neznanim potnikom. Med vožnjo je Wermann zaspal, ko se je prebudil, je takoj opazil, da je ta potnik izginil in z njim tudi njegov potni kovček, v katerem je imel 15.000 litr, mnogo angleške obleke, perila in več parov čevljev. Wermann ima pol milijona av. kron škode.

Ljubljanska porota. (Uboj na kme- tih.) Pred ljubljanskim porotnim sodiščem je bil včeraj obsojen na 18 mesecev težke ječe posestnikov sin France Pašk z Ilve gore, ker je v nočnem pretepu 2. aprila t. l. na cesti pri Račni udaril s polenom ko- vaškega vajenca Jakoba Nučiča tako močno po glavi, da je Nučič drugi dan umrl v sled otrpjenosti možganov. — (Drzen ropar.) Dalje je bil obsojen zaradi ropa in poskušene telesne poškodbe na 12 let težke ječe Jože Pirč, ker je v družbi ne- kega Trsta novembra lanskega leta kot »financar« s samokresom jemal kmetom okoli Hoterdesice tobak, zlasti kmetu Je- rebu 600 zavrtkov, kmetici Marjanti Vavken 700 in kmetu Karlu Brusu, na katerega je tudi streljal, 800 zavrtkov v skupni vred- nosti 4200 litr. Tedaj so bili kmetje še pod italijansko okupacijo.

Žepna tatvina pri cirkusu. Džaku Jan- ku Porenti je bila pri cirkuski blagajni ukradena srebrna žepna ura z verižico v vrednosti 1500 K. Tatvino so osumljeni trije vojniki. Z ozirom na to svari varnostna oblast občinstvo, naj se čuva žeparjev zlasti pred cirkusom.

Žepar, ki ne ljubi knjig. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru je neznan žepar izmaknil strojniku Josipu Bečaku »Vedežar«, v katerem so bili razni dokumenti in 25 dinarjev. Dinarje je žepar lepo spravil, »Vedežar« z dokumenti pa je pustil na klopi čakalnice III. razreda.

Vojaške trompete. Ker se med prebivalci v Sloveniji nahaja večje število vo- jaških trompet, katere so bile za časa po- loma vzete iz vojaških skladišč ali pa so jih vojniki prinesli s seboj, je naročilo mi- nistrstvo vojne in mornarice, naj prebivalci v najkrajšem času oddajo te trompete pikovski okružni komandi.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah Drž. posredov. za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski So- boti je iskalo v preteklem tednu od 22. do 28. maja 1921 dela 383 moških in 70 žens- kih delavskih moči. Delodajalci so pa is- kali 281 moških in 112 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 317. Dela iščejo: pisarni, moči, kovinarji, pek, mil- narji, mesarji, strojniki, kurjači, trgovski sodrujci, prodajalke, natakarji, nataka- rice, hotel, sobarice, tesarji, zidarji, polj. delavci, polj. delavke, perice, boln. strež- nice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprej-

mejo: hlapci, dekle, monterji za ključav- nice, mizarji, čevljarji, zidarji, tesarji, kov. brusarji, ključavničarji za orodje, vzgoj- teljce, hotel. kuharice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Zgradba mosta med Belgradom in Ze- munom. Na predlog ministra za javna de- la je vlada sprejela ponudbo finančne skup- ine za zgraditev mostu med Zemunom in Belgradom. Skupina bo dobila koncesijo za eksploatacijo mostu za 50 let.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

Spodnja Šiška. Zaupniški sestanek se bo vršil v sredo 8. t. m. zvečer ob pol 8. uri v bivši nemški šoli. Ravno tam se bodo sprejemali novi člani, in vplačevalni prispevki za politično organizacijo JSDS.

Tretina zaupnikov, katerim so se razposlali Spominski listi za žrtve 24. maja 1920 v razprodajo, še ni odračunala nabranega denarja ter vrnila nerazprodane listke. To znači nerazumevanje za stvar ali pa ma- lomarnost posameznih zaupnikov. Vse, ki se čutijo prizadeti, pozivam, da takoj pošljejo obračun. Sicer se jih pozove imenoma in javno, da to stori- mo. V »Napreju« je bilo objavljenih že nebroj pozivov na obračun, vsa- kogar se je opozorilo z dopisnico, naj pošlje denar in nerazprodane listke, a še vedno se dobe sodrugi, ki cel mesec nimajo časa ali volje, da bi to storili. Vdove in ostale žrt- ve Zaloške ceste nepretrgano prih- lajo izpraševati, kdaj se razdeli na- brani denar. Odbor pa mora, žal, po- vedati, kdo je kriv, da račun še niso zaključili in denar razdeljen med res podpore nujno potrebne žrtve. Sodrugi, vsaj ta zadnji opomin naj Vas vzdrami, da storite svojo dolž- nost!

Blagajnik.

Vestnik Svobode.

Strniše pri Ptuj. Podružnica »Svo- bode« priredi v nedeljo 12. t. m. izlet v Falo nad Mariborom. Izletniki oddidejo z jutranjim vlakom v Maribor, kjer se ude- ležijo koncerta tamošnje »Svobode«. Po- polodne oddidejo z vlakom iz Maribora v Falo, kjer si ogledajo naprave falske elek- trarne. Odhod iz Fale ob 8. uri zvečer. Članom in članicam »Svobode« priporoča- mo, da se udeležijo izleta v obilnem številu. Podr. spl. del. zveze »Svoboda« v Črni priredi v nedeljo 12. junija ob 3. pop. v gostilni pri Fr. Križec-u lgo: Rastresenca, burka v 1 del, in Muteč, burka v 1 de. K obilni udeležbi vabi odbor.

Pristopajte k izobraževalni organizaciji »Svoboda«.

Gospodarsivo.

— Zveza Slovenije z morjem. »T. list- piše: Še vedno se ne ve, katerim potem bi vzpostavljena železniška zveza Slovenije z morjem. Proti nameravani zvezi preko Čobra na Brod-Moravice so se izjavile občine Stari trg, Spodnja gora, Česple, Spodnji log, Koprivnik, Radče, Doi, Knežja Lipa, Mozeli in Nemška Loka ter prošle, da se zgradi železnica preko Pol- jana. V prvem slučaju bi bile te občine od- rezane od prometa in bi ne moge izvažati lesa, vina, železnih rud, premoga in dru- zega blaga, postojniški jami podobne jame v Grašičih pa bi se naprej ostale le malo znane. Železnica Brod-Moravice je prebli- zu italijanske meje in radi skalnatoga te- rena mnogo dražja, ker bi le 600 m dolgi most čez Kulpo stal več kot cela proga preko Poljana.

Proračun belgrajske občine. V soboto je bila seja finančne sekcije beogradske mestne občine, na kateri se je pretresal proračun mesta Beograda za leto 1921. Iz- datki proračuna so za enkrat določeni na 80 milijonov dinarjev, dohodki pa na 35 mi- lijonov dinarjev. Priranjiljal se bo pokrili z občinskimi posojilom.

— Žetev na Madžarskem. »Gazdasagi Tudosit« piše o izgledih z ozirom na mad- žarsko žetev. Na katastralnem oralu pri- čakujejo 11 do 12 q pšenice, 7 q rži in 9 q ovsu. Rž se je vzadimno času izbolj- šala, pšenica je tudi zelo lepa.

— Razstava poljedelskih produktov in gospodarskih strojev v Frankfurtu na Mainu. Med 21. in 27. avgustom t. l. bo v Frankfurtu na Mainu velika razstava po- ljedelskih produktov in gospodarskih stro- jev.

Kdo bi rad diktiral?

O tem bomo še izpregovoiri. Jasn je pa, da socialni demokraciji nihče ne diktira, ker je stranka na- šel in programa. Za danes bodi po- vedano »Jugoslaviji« samo to, ker uganja politično nepoštenost, tista »Jugoslavija«, ki vedno trobi o lo- ialnem boju, kadar se njo prime za občutna dolga ušesa. Naše stremle- nje gre absolutno za demokratično upravo ter za zedinjenje celokupne proletarske razredne stranke v Ju-

goslaviji, zato vidimo tudi le v celoti pravi napredek, ne pa v meščanskih privilegijih, ki bi razvoj socialnega napredka ovirali. O tem torej ni raz- prave. Samouprava mora biti obse- žena v okvirnih zakonih in primer- nih okrožjih, ki ne ogrožajo kultur- nih in gospodarskih enot. Vse to smo doveli jasno precizirali in je označeno tudi v bistvu stranke ozi- r. socializma. Priporočamo meščan- skim in polmeščanskim listom, da operirajo nekoliko manj z lažmi in hudobnimi vestmi, ki imajo namen varati javnost, ker dobro vedo, da se zlasti v ustavnem vrašanju na- hajamo bistveno v najostrejšem bo- ju z radikalno - demokratsko »ve- čino«.

Vsaakega zavednega sodruga častna dolžnost je, da naroči delavski list

„NAPREJ“

ga razširja ter mu pridobiva novih naročnikov.

Po svetu.

— Kako se v Avstriji brizajo za šol- stvo. Lanski bidžet je nakazal za šolstvo 165 milijonov kron, a letos so dali prosvet- nemu ministrstvu za isto svrhu 403 mil- ljone. To navzile obupnemu stanju, v ka- terem se nahajajo avstrijske finance. Za- nimivo bi bilo napraviti statistiko tudi pri- nas.

— Obvezno zavarovanje otrok v Švici. Vseled dobrih izkušenj v nekaterih kantoni- hodo v Švici izvedli obvezno zavarovanje otrok za slučaj bolezni. Zavarovanje bo veljalo za vsakega otroka do izpolnjenega 15 leta. Za vsakega otroka bodo starši morali plačati po 1 frank letno. To zavar- vanje bo gotovo izredne važnosti za zdrav- tesni napredek otrok.

— Štrajk uradnikov v Italiji. Rimska vlada je štrajkujočim uradnikom zagrožila, da pozove štiri letnike uradnikov pod or- ožje, če ne prenehajo z obstrukcijo.

— Silna poplava, povzročena po divjih neurjih, je te dni obiskala Gornjo in Nižo Avstrijo. Škodo cenijo na sto milijonov. Veliko je človeških žrtve. Promet je na mnogih krajih popolnoma onemogočen.

— Velika povodenj v Kolorado. Iz Pue- blica poročajo 4. t. m.: Reki Arkansas in Fontaine sta preplavili bregove. Povodenj je zahtevala 1500 do 3000 človeških žrtve. Škodo cenijo na 10 milijonov dolarjev.

— Vročina v Berlinu. V soboto so v Berlinu zaznamovali maksimum temperatu- re 34,4° in povprečno dnevno toploto 28,5°. To je bil najbolj vroč dan, ki ga je zaznamovala berlinska vremenska klima. V nedeljo je znašal maksimum 32,3°. Po- polodne so se pojavili oblaki in ohlajenje.

— Na rumunsko kraljevsko dvorico je bil pri Karlsburgu v Sedmogrski poskušen atentat z ekrazitno bombo. Bombo pa so našli in odstranili s tira, po katerem bi se moral pripeljati dvorni vlak.

— Delavska usoda. V Meuselwitzu pri Lipskem je te dni nenadno neurje zalilo ne- ki premogovni rov, v katerem je delalo 23 delavcev. Od teh so se samo štirje rešili.

— Izumiteljeva usoda. Te dni je v Lon- donu umrl skoro pozabljen in v gnetih stiskah William Greene, mož, ki si je za človeštvo priboril vendar en največjih za- slug s tem, da mu je dal nekaj, kar danes skoro neobhodno potrebuje v svojem živ- ljenju. William Greenea moramo namreč smatrati kot pravega izumitelja moderne- ga kinematografa. Seve da danes to malo- kdo ve, celo znanstveni krogi mu indi- rektno odkreajo pravico prvenstva s tem, da imenujejo druge moze na njegovem mestu, tako n. pr. francoska akademija znanosti, ki je Louisa Lumierea imenovala za svojega člana za iste zasluge, ki gredo po vsej pravici Greencu. William Greene je bil po poklicu prvotno fotograf in je prišel pri svojih fotografskih poizkusih na idejo, ki je pozneje osvojila ves svet.

— Mesto rojenih atentatorjev je Bar- celona na Špankem. V tekpu pol leta je bilo tu 347 ubojev ali tkzv. »socialnih« aten- tatov.

— Šest najboljših ameriških zrakoplo- vcev je smrtno ponesrečilo v državi Virgi- nia. Med žrtvami je tudi bivši poveljnik ameriških zrakoplovcv na francoskem bo- jišču. Nesrečo je povzročila nevihta.

— Tudi kralji niso sakrosanktni. Priziv- no sodišče v Tulozu na Špankem je raz- veljavilo razsodbo sodišča v Saint-Gau- dens o zapuščini nekega Franciška Sapone, kateri je bil določil v svoji oporoki špa- skega kralja za svojega glavnega dediča brez oziroma na svoje sorodnike. Še pred vjo- no je sodišče v Saint-Gaudensu oporoko potrdilo, toda sestra rankega Sapone je vložila priziv, ki je obveljal, in španski kralj je pravdo izgubil a obenem nekoliko milijonov iz sporne zapuščine.

Dopisi.

Podružnica »Svobode« Viš-Gilnce, V soboto 28. maja se je vršil občni zbor po- družnice »Svoboda« Viš-Gilnce, katerega je otvoril predsednik Selare Ivan ob pol 9. zvečer. Udeležili sta se ga dve tretjini članov. Gostoval je sodr. Žagar, tajnik po- družnice »Svoboda« Ljubljana. — Po poro- čilih predsednika, tajnika in blagajnika se

je vršila volitev novega odbora. Izvoljen so bili ss.: Selare Ivan za predsednika, Ogris Franc namestnik, Verbič Adolf taj- nik, Završnik Ignac namestnik, Petrovič Viktor blagajnik, Mrak Jožef namestnik, sodruga Olap Josip in Remškar Jernej kot odbornika, sodruga Demšar Leopold in Pe- terca Andrej za nadzorstvo, sodruga Mau- dič Avgust in Kramar Franc za razsodišče. — Po volitvi odbora je podal predsednik besedo sodr. Žagaru, ki je govoril o kul- turi delavstva in dramatik. Ob pol 11. zv. se je zborovanje zaključilo. — Občni zbor se je vršil v najlepšem redu. Podružnica šteje 62 članov, na večer občnega zbora sta pristopila dva nova; upamo, da bo v prihodnjem letu podružnica še bolj uspe- vala in se povzdignila v številu članstva kakor tudi v svojem delovanju.

Kočevje. Iz Kočevja poroča glasilo NSS »Jugoslavija« v št. 125. cele kolone samih laži. Zaletava se v razne osebe, ka- terih imena pa zamočuje. Obregnila se je tudi v našega starega bojovnika sodruga Tomca, Napada dalje sestavo delavske - kmečke - gospodarske liste, imenuje po- štene delavce hujšakače, očita Dvojniču in Elazutiju zapeljevanje mase in odbrava »Obznanos«, ker sta pri zadnji stavki vo- dila odkrito borbo proti Trboveljski druž- bi. Če bi ne bili ti delavci, ki jih danes ob- rekujete, tako pošteni, bi bili vsi lahko na vaš listi, saj ste jih dolgo lovili in jim raz- no obetali. Čekajte nekaj o naši anacijo- nalnosti in sami se postavljate kot rešitelji Slovanstva; za časa avstrijskega režima, ko smo mi vedno zastopali naše stališče o narodni enakopravnosti, ste vi hodili s črno:umenimi kokardami! Očitane nam da- lje zvezo z Nemci. Dokažite to, obreko- valci! Da pa je bil na naši listi en Ne- mec, je bilo pa pravilno. Zakaj ga pa niste pri volitvah v konstituanto izreklamirali? Vi se dalje širokostite kot rešitelji Kočevja, toda pri prihodnjih volitvah boste pogoreli, kakor so pogoreli fašisti v Italiji, ker se držite prava pesti. Dokaz temu je, da bi radi vse Kočevje iz njih domov pognali. To je povedal vaš somišljenik, češ da bi jih bilo treba razlastiti kot pri- tepence. Sedaj, ko je doba veriženja kon- čana, ste se pa vrgli na politiko in hočete reševati socialna in gospodarska vpraša- nja! Uboge reve! Zadoščenje imamo v tem, da te vaše želje ne bodo imele se- mena. Mi bomo ta politični plevel še pra- vočasno iztrebili in pognali vse politične hazariste, kamor spadajo. Deželni vladi svetujemo, naj raznim Re - Povžem ne na- sede na tisti polzevi lim, katerega so pri- nesli izza poloma iz Šiške v Kočevje. Ker smo nverjeni, da bo deželna vlada zasto- pa objektivnost, si bo pustila tudi od ne- pristanskih ljudi poročati, ne pa da bi po- sušala samo eno stran zvona; kajti če bi res sedanja klika gospodarila, bi bilo zelo slabo. Gospodje bi zabredli še bolj v bla- to, kor so, če bi dobili malo moči v roke, ugedr in značaja itak nimajo. — S tem je za nas polemika o kočevskih občinskih vo- litvah končana.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Ker že dolgo časa pričakujemo volitev župana, želimo, da bi se čimprej izvršila, kajti občino ka- kajo težke naloge, ki se ne dajo odlašati. Iz lastnih informacij smo sicer izvedeli, ja se je vložil protest proti volitvi. Apelliramo pa na deželno vlado, da se čimprej izve- dajo županske volitve, da bo tudi revno ljudstvo imelo besedo. »Jugoslavija« je pred kratkim prinesla dopis, v katerem je dopisnik jasno dokumentiral, da so meš- čanske gospodarske stranke hotete pakti- rati z obrtno stranko, vendar ker ista ni hotela trobiti v njih kozji rog, so jo napa- dale po časopisih, v nasprotnem slučaju bi jo bile seveda sigurno hvalile. — Sedanjí občinski tajnik nima socialnega čuta, kar je posebno jasno pokazal, ko je pred ne- davnim prišel v občinsko pisarno invalid, slepec na obeh očesih. Poprosil ga je, da bi mu napravil prošnjo v svrhu invalidske podpore. Šele po dolgem obotavljanju in prekerkanju je tajnik ugodil njegovi prošnji, češ da to ne spada v njegovo kompetenco. Vendar se je prošnja skoraj zavrnila, ker je manjkal občinski pečat. — Med tukaš- njim proletarijatom se socializem zelo širi. To so pokazale tudi že občinske volitve. Če bodo pa zopet nove razpisane, se so to iznova pokazalo. Živel socializem! — Več proletarcev.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec, namreč suženj kapitala, če- prav je nadkopat. Svetujemo pa temu go- spodu nadkopacu, da se poboljša, sicer bo- mo prihodnjič še bolj odkriti; za sedaj pa »srečno«. — Delavec.

Črna. Pri tukašnjem rudniku v Heleni je zaposlen tudi neki Florijan Pik, ki ga menda večkrat mesec trka, da potem hladi svojo jezico nad delavci. Možakar vedno kriči nad delavstvom kakor kak pastir, da je premalo »ajstengze«, čeprav delajo, da bi se skoro pretrgali. Delavce straši, kako bodo še trpeli, ker jih baje čakajo hudi časi. Mi mislimo, da tudi z njim ne bo bolje, zakaj tudi on ni nič več kakor ml ubogi delavec

Priporočila
se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
šivalnih strojev v vseh opremljenih, materijal in izvršba pred-
vojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
večletna garancija steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg 4

Telefon št. 508. Štev. pošnega ček. urada SHS 12.051
izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar
najkulantneje.
Obrestuje vloge na knjižice in tekoči račun s
4 %
od dne vloge do dne dviga.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Ravnatelj

za večje usnjarsko industrijsko podjetje
v Sloveniji se sprejme takoj.

Potrebna je strokovna, ali vsaj komerci-
jerna izobrazba, večletna praksa v indu-
strijskih podjetjih. — Ponudbe sprejema
uprav. „Naprej“ v Ljubljani pod „Ravnatelj“.

Naročajte „NAPREJ“

Velika zaloga in po ceni: Dvokolesa,
otroški vozički, šivalni in razni stroji,
pneumatika in vsakovrstni deli.

F. BAYTEL, Ljubljana, Stari trg št. 28.
Sprejemajo se dvokolesa, otroški vo-
zički, šivalni in razni stroji v popravilo.
Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

Proti vknjižbi na prvem
mestu iščem
40.000 K posojila.
Ponudbe na „Plodonosno
podjetje“, Ljubljana, pošto
ležeče.

Kožari pozor!
Bandmesserspalter,
vješt i iskusan, traži se. Nastup
odmah. Plača po dogovoru. Po-
nude na Tvorinca koža i cipela
And. Jakil d. d., Karlovac.

Ure budilke, ni-
halke, verižice,
zlatino, srebrnino, očale
in poročne prstane
kupite najbolje pri

A. Lečnik,
urar in zlatar,
Celje, Glavni trg št. 4.
Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

Največja zaloga
klavirjev in pianin v Ljubljani.
Tvrdba J. DOLENC,
Ljubljana, Millerjeva ulica št. 5

se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varn po najsolidnejših
in najnižjih cenah.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru
Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskontirajo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Spedijska tvrdka
LUDOVIK ŠEVAR vd.
na RAKEKU
oskrbljuje točno, nabitreje vse
v spedijsko stroko spadajoče
posle, tudi
ocarinjene.

Inženirji stavbeni tehniki in
risarji se iščejo. . . .

Ponudbe z navedbo plačilnih zahtevkov
na „Stavbena družba d. d. Ljubljana“, Levstikova ulica št. 19.

VAFELJNE

najfinejše kakovosti nudi vsako množino
tvornica keksov, prepečencev in vafeljnov
V. BIZJAK & DRUG, Rogaška Slatina.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sombor, Split. Ekspozitura: Bled.

Vabilo na subskripcijo delnic tretje emisije.

Vsled sklepa občnega zbora, da se zviša delniška glavica
od 8,000.000 na 24,000.000 kron z izdajo novih delnic v nominalni vrednosti 16,000.000 kron
se daje na javno subskripcijo

40.000 (štiridesettisoč) delnic po 400 K nominalne vrednosti

pod nastopnimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo predpravo, da prevzamejo vse delnice tretje emisije in zato se jim nudita za eno delnico prve ali druge emisije dve delnici tretje emisije po kurzu K 520— tel quel.
2. Ev. neopirane delnice bo razdelil upravni svet med one podpisovalce, ki nimajo pravice opcije.
3. Subskripcijska mesta so:
Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38.
Podružnica Zadružne gospodarske banke v Djakovem, Mariboru, Somboru in Splitu ter ekspozitura na Bledu.
Sveopća zanatlijska banka d. d. v Zagrebu in njena podružnica v Karlovcu.
4. Subskripcija traja od 1. junija do incl. 30. junija 1921.
5. Subskribent mora izkupilo za podpisane delnice pri prijavi polno v gotovini vplačati, sicer njegova prijava ne bi prihajala v ozir.
6. Dosedanji delničarji, ki hočejo uveljaviti svojo opsijsko pravico, morajo predložiti pri prijavi ali originalne delnice ali začasna potrdila o dode-
lavi delnic 1. oz. 2. emisije.
7. Dodelitev delnic po končani subskripciji si popolnoma pridržuje upravni svet.
8. Nove delnice so deležne dividende od 1. julija 1921 in opremljene s kuponom za pol leta od 1. julija do 31. decembra 1921.
9. Vsakemu subskribentu bo izdala Zadružna gospodarska banka potrdilo o številu subskribiranih delnic i o celokupnem vplačanem znesku. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil originalne delnice ali začasna potrdila o številu dodeljenih delnic. Začasna potrdila se kasneje zamenjajo za originalne delnice.
10. Subskribentom, katerim se niso mogle dodeliti delnice ali ne v subskribirani višini, se vrne tozadevni znesek, oz. pribitek 15. julija 1921.
11. Kolikor znaša izkupilo za novo izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripade v smislu § 7 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu.

V Ljubljani meseca maja 1921.

Upravni svet Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.